

Πληθυσμιακός χάρτης της Τουρκίας. Όσο πιο σκούρο το χρώμα, τόσο μεγαλύτερο το ποσοστό των Κούρδων επί του συνολικού πληθυσμού. Ο συνολικός πληθυσμός των Κούρδων της Τουρκίας υπολογίζεται σε κάπου 20 εκατομμύρια.

Εξέγερση στην Τουρκία

Χαιρόμαστε πολύ όποτε βλέπουμε μια εξέγερση σε εξέλιξη. Και βρίσκουμε τους εαυτούς μας να ελπίζουν όποτε ακούμε για τις πιο συγκεκριμένες της όψεις: ότι για παράδειγμα, όπως και στην Αίγυπτο, όπως και στην Ελλάδα, οι οπαδοί των ομάδων της Ισλαμπούλ συμφιλώθηκαν για να επιτεθούν στους μπάτσους και να περιφρουρήσουν τις γειτονιές τους. Ότι υπάρχουν γυναίκες στην Τουρκία που δείχνουν έμπρακτα, και κυρίως δίχως την βοήθεια των δυτικών ανθρωπιστών, ότι ξέρουν τι ακριβώς θέλουν να κάνουν με τις μαντίνες τους. Τέλος, είναι μεγάλο πράγμα να αποδεικνύεται ότι οι "γείτονες" δεν είναι αυτό που οι Έλληνες έχουν μάθει να νομίζουν, δηλαδή ένα μάτσο καρβανάδες με μουστάκια και γυαλιά Ray Ban που παραμονεύουν να στήσουν την επόμενη χούντα για να προκαλέσουν μόνοι τους "θερμά επεισόδια στο Αιγαίο και στην Κύπρο".

Αλλά εμείς δεν ζούμε στην Τουρκία. Και η αλήθεια είναι ότι μάθαμε ένα δυο πράγματα κατά τη διάρκεια της εξέγερσης του Δεκέμβρη του 2008. Το βασικό είναι το εξής: οι εξεγέρσεις τείνουν να γίνονται αντιληπτές σαν στιγμιαίο γεγονός, μας συνεπαίρνει ο αέρας τους, η αύρα του "τώρα" που σβήνει όλα τα άλλα. Μας γεννούν ψευδαισθήσεις, η ισχυρότερη από τις οποίες είναι ότι αυτό που συμβαίνει "τώρα" είναι το σημαντικότερο και ευκολότερα κατανοητό πράγμα στον κόσμο. Στην πραγματικότητα όμως οι εξεγέρσεις έχουν παρελθόν και μέλλον, πολύ μεγαλύτερο απ' ό,τι νομίζει κανείς την στιγμή που συμβαίνουν. Είναι γι' αυτό που, ενώ αρχικά μοιάζουν εύκολα αναλύσιμες, όσο περνάει ο καιρός, τόσο γίνονται ανεξιχνίαστες.

Όλα αυτά είναι εύκολα εξηγήσιμα. Στα ανθρώπινα πράγματα, το αγαπημένο "τώρα" και μαζί η περίφημη πρωτοκαθεδρία του "αυθόρμητου", πολύ απλά δεν υπάρχει. Εκείνο που υπάρχει είναι τα όσα έχουν προηγηθεί του "τώρα", τα προηγούμενα και τα επόμενα, οι δυνατότητες και οι αδυναμίες που έχουν χτιστεί μέσα από τα γυρίσματα της ιστορίας. Και ακριβώς επειδή οι κοινωνίες του θεάματος τείνουν να αποθεώνουν το παρόν και να υποβαθμίζουν το παρελθόν και το μέλλον, αυτές οι δυνατότητες και αδυναμίες τείνουν να παραμένουν ανεξιχνίαστες. Όσοι περίμεναν την καταστροφή του ελληνικού κράτους μετά την "μισοεπανάσταση" του Δεκέμβρη, θα έπρεπε τώρα να έχουν καταλάβει αρκετά καλά αυτό το λεπτό σημείο.

Η Τουρκία χωρίς εξέγερση

Μόλις το πρωτοακούσει κανείς φαίνεται παράξενο, αλλά η καρδιά του τουρκικού κράτους δεν είναι η Άγκυρα και η μεγάλη χερσόνησος της Ανατολίας. Η καρδιά του τουρκικού κράτους είναι τα στενά του Βοσπόρου και η τεράστια πόλη που βρίσκεται εκεί. Την πόλη τη λένε Ιστανμπούλ, έχει πληθυσμό όσο περίπου ολόκληρη η Ελλάδα και πολιτισμό αντίστοιχο της ευρασιατικής της θέσης και της τεράστιας ιστορίας της. Τα στενά από την άλλη, είναι ένα από τα σημαντικότερα σημεία του πλανήτη. Από τη μια, εδώ βρίσκουμε ένα εμπορικό πέρασμα πλανητικού βεληνεκούς. Ταυτόχρονα όμως, βρίσκουμε κάτι ακόμη σημαντικότερο: το σημείο από το οποίο η Ρωσία μπορεί να ελπίζει ότι θα περάσει κάποια στιγμή τον στόλο της προς τις "θερμές θάλασσες" και θα διεκδικήσει την κυριαρχία στη Μεσόγειο και συνεπώς... παντού. Αυτή η ση-

μασία είναι παλιά σαν τον ιμπεριαλισμό. Για παράδειγμα, ο Ναπολέων, άνθρωπος που σε κάποια αρκετά παλιά στιγμή έφτασε να σκέφτεται τους τρόπους επίτευξης της παγκόσμιας κυριαρχίας για λογαριασμό του γαλλικού κράτους μόνο και μόνο για να καταλήξει να πεθάνει στην εξορία, μιλούσε για την Ιστανμπούλ ως εξής:

Θα μπορούσα να είχα μοιραστεί την τουρκική αυτοκρατορία με τη Ρωσία. Το συζητήσαμε πολλές φορές μεταξύ μας. Η Κωνσταντινούπολη έσωζε πάντα την Τουρκία. Αυτή η πρωτεύουσα ήταν το μεγάλο πρόβλημα, το μεγάλο εμπόδιο. Η Ρωσία την ήθελε, αλλά εγώ δεν έπρεπε να την παραχωρήσω: είναι ένα κλειδί πολυτιμότερο. Αξίζει μόνη της όσο μια αυτοκρατορία: αυτός που την κατέχει μπορεί να κυβερνήσει τον κόσμο.¹

Το κακό με όλα αυτά τα ωραία ήταν ότι την Ιστανμπούλ την κατείχε η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Αυτό το τεράστιο προκαπιταλιστικό κρατικό μόρφωμα που κάποια στιγμή είχε φτάσει να ελέγχει ολόκληρη την περιοχή από τον Δούναβη μέχρι την Αίγυπτο και την Μεσοποταμία, αποτέλεσε ένα από τα κεντρικά διακυβεύματα των διακρατικών ανταγωνισμών του 19ου και του 20ου αιώνα. Ακριβέστερα, το επίδικο ήταν ο *τρόπος διάλυσης* της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (που τότε είχε γίνει πασίγνωστη ως "ο μεγάλος ασθενής") και φυσικά η μοίρα της Ιστανμπούλ και των στενών του Βοσπόρου, που όχι δεν έπρεπε να τα πάρουν οι Άγγλοι και όχι δεν έπρεπε να τα πάρουν οι Ρώσοι.

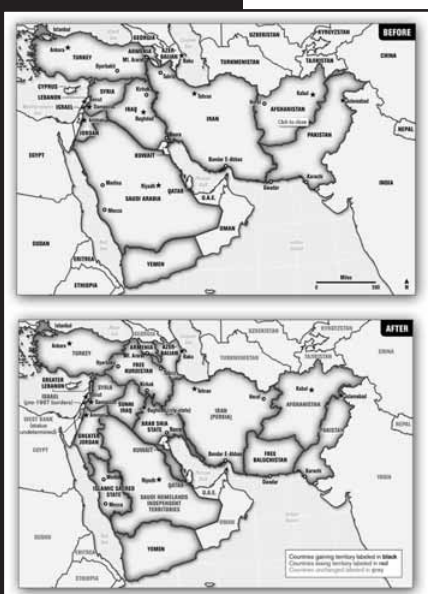
Η λύση που προέκυψε από τις περίπλοκες ισορροπίες και τους αλληπάλληλους πολέμους που διεξήχθησαν στην περιοχή, είναι σήμερα γνωστή και περιλάμβανε την δημιουργία δύο κρατών. Το ένα ήταν το ελληνικό κράτος που, από καταβολής του, προσπαθεί με νύχια και με δόντια να εξασφαλίσει τον πλήρη έλεγχο του Αιγαίου Πελάγους. Το άλλο ήταν το τουρκικό κράτος, ο "κληρονόμος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας", που ελέγχει τα στενά του Βοσπόρου. Κι έτσι, ο έλεγχος της εξόδου στη Μεσόγειο ανατέθηκε σε δύο κράτη που το μόνο που θέλουν περισσότερο από το να πιάσουν το ένα το άλλο από τον λαιμό, είναι να εξαργυρώσουν την ειδική ισχύ που τους παρέχει η θέση τους στους παγκόσμιους ανταγωνισμούς. Σολομώντειο, με τον τρόπο του.

Όπως και νά'χει, η Τουρκία είναι ο "κληρονόμος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας", ένας τίτλος που μπορεί με την πρώτη ματιά να φαίνεται δελεαστικός. Αλλά το πράγμα έχει και τα στραβά του. Ο έλεγχος των στενών τη στιγμή που όλοι τα διεκδικούν για λογαριασμό τους προκειμένου "να κυριαρχήσουν στον κόσμο" είναι ένα παιχνίδι εξαιρετικά ριψοκίνδυνο. Ο έλεγχος των στενών, ακριβώς λόγω της τεράστιας σημασίας τους, είναι ένα εγχείρημα που δεν μπορεί να υποστηριχθεί από μια κρατική οντότητα που έχει στον έλεγχό της μόνο τα στενά. Απλοποιώντας, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η υπόλοιπη ανατολική επικράτεια του τουρκικού κράτους είναι απλά το γιγάντιο αντίβαρο που υποστηρίζει, πολιτικά, οικονομικά και κυρίως στρατιωτικά, το μικρό μέγεθος αλλά τεράστιου βάρους σημείο του Βοσπόρου. Το τουρκικό κράτος πρέπει να κατέχει ολόκληρη την χερσόνησο της Ανατολίας για να υποστηρίξει την κατοχή του Βοσπόρου.

Από την άλλη, η ίδια η κατοχή του Βοσπόρου είναι ένα πλεονέκτημα διόλου ασήμαντο. Χάρη σε αυτή την κατοχή, το τουρκικό κράτος μπόρεσε να παρακολουθήσει ολόκληρο τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο από την ασφάλεια της κερκίδας, απειλώντας τις αντιμαχόμενες πλευρές με

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ

(μακροσκελε
ίσαπόψεις
εμικρούλες
φωτό)

Η Μέση Ανατολή πριν και μετά την εκπλήρωση των ονείρων των αμερικανών φασιστών. Έχουμε αναφερθεί αναλυτικά σε αυτούς τους χάρτες (που φτιάχτηκαν το 2006) και την σημασία τους στο "Κομποραπτική στη Μέση Ανατολή, Πέντε Χρόνια Μετά", antifa #29, 2/2012.

το τεράστιο κόστος που θα είχε η συμπίεση της Τουρκίας με κάποια από αυτές.²

Βέβαια η θέση του παρατηρητή δεν έχει μόνο προνόμια. Το τουρκικό κράτος, αν και τυπικά τάχθηκε με τη μεριά των νικητών του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, δεν εισέπραξε τίποτα από τα άμεσα εδαφικά λάφυρα του πολέμου. Αυτή η συμπεριφορά (η "ουδετερότητα" και οι συνέπειές της τη στιγμή που όλοι οι υπόλοιποι κράζουν "γιούρια στον ταβλά με τα κουλούρια") είναι τυπικά τουρκική. Προέρχεται από το γεγονός ότι το τουρκικό κράτος είναι ο πραγματικός κληρονόμος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Και σαν τέτοιος, δεν έχει κληρονομήσει μόνο τον έλεγχο των ζηλευτών στενών. Μαζί έχει κληρονομήσει τις εσωτερικές και εξωτερικές εντάσεις της πολυεθνικής αυτοκρατορίας, δηλαδή την ελάχιστη πληθυσμιακή και πολιτισμική συνοχή της από τη μια και την διαρκή εξωτερική επιβουλή από την άλλη.

Ακριβώς εξαιτίας αυτής της κληρονομιάς, το τουρκικό κράτος βρίσκεται εκτεθειμένο διαρκώς σε δύο ειδών εντάσεις. Από τη μια έχουμε ισχυρότατες, σχεδόν συντριπτικές εσωτερικές εντάσεις, που προέρχονται από την ειδική μορφή του ταξικού πολέμου όπως διεξάγεται σε μια καπιταλιστική χώρα με περίπου μηδαμινή εθνική συνοχή. Εκεί που τα άλλα κράτη αντιμετώπισαν ένα "68" με φοιτητές και εργατικές απεργίες, το τουρκικό κράτος, από το 1970 και μετά, είχε να αντιμετωπίσει δέκα ειδών *μαζικό ένοπλο αντάρτικο*, τόσο εθνικοαπελευθερωτικό (των Κούρδων), όσο και των διαφόρων τάσεων του μαρξισμού - λενινισμού - μαοϊσμού - σταλινισμού κλπ, κλπ. Η ροπή του τουρκικού κράτους προς την δικτατορία, η "κυριαρχία του στρατού στην πολιτική", η έκταση και το πολιτικό βάρος του τουρκικού παρακράτους και τα λοιπά στερεότυπα που συνιστούν την αντίληψη των Ελλήνων για τους γείτονες, προέρχονται από την καούρα της τουρκικής άρχουσας τάξης να διατηρήσει τη συνοχή της Τουρκίας με κάθε μέσο.

Το δεύτερο είδος εντάσεων που δοκιμάζουν τη συνοχή του τουρκικού κράτους έρχεται απ' έξω, συγκεκριμένα από τους χίλιων ειδών μνηστήρες των στενών και μαζί της "παγκόσμιας κυριαρχίας". Η διάσπαση του τουρκικού κράτους εις τα έξω συνετέθη ουδέποτε έφυγε ως προοπτική από το μυαλό, τόσο των "μεγάλων δυνάμεων", όσο και των μικρότερων καλοκάγαθων γειτόνων του. Ο Ψυχρός Πόλεμος και ο έλεγχος του Βοσπόρου για λογαριασμό του "ελεύθερου κόσμου", εξασφάλισαν ότι τα σχετικά σενάρια παρέμειναν στο συρτάρι μέχρι το 1990. Από τότε και μετά όμως, με τη ρωσική απειλή να έχει προσωρινά εξαφανιστεί, τα σχέδια διάσπασης της Τουρκίας βγήκαν φόρα παρτίδα.

Φυσικά ο πιο ένθερμος υποστηρικτής των σχετικών σεναρίων ήταν το ελληνικό βαθύ κράτος. Καθόλη τη διάρκεια της δεκαετίας του '90, οι Έλληνες φασίστες προσπάθησαν να δημιουργήσουν θερμά επεισόδια όπου και όποτε μπορούσαν, χρηματοδότησαν το κουρδικό αντάρτικο και εκπαιδύσαν Κούρδους αντάρτες. Το σύνθημα "η Ειρήνη στο Αιγαίο περνάει από τα βουνά του Κουρδιστάν" και το βαθύτερο νόημά του, είναι το σημείο της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής που θα έπρεπε να έχει μείνει καλύτερα στη μνήμη όσων έζησαν εκείνη τη δεκαετία. Εκείνο βέβαια που έμεινε στη μνήμη είναι λίγο διαφορετικό. Η παράδοση του Αμπντούλάχ Οτσαλάν στην Τουρκία το 1999 έγινε από το ελληνικό κράτος, ακριβώς δηλαδή από την κρατική οντότητα που είχε επιδείξει την μεγαλύτερη προσήλωση στην χρήση του κουρδικού αντάρ-

τικου με στόχο τη διάσπαση του τουρκικού κράτους. Η προσωρινή παραίτηση του ελληνικού κράτους από τα σχετικά σχέδια και η ιδιόχειρη παράδοση του Οτσαλάν στον "προαιώνιο εχθρό" υποδήλωνε μια πολύ ευρύτερη στροφή των παγκόσμιων συσχετισμών δύναμης: η Τουρκία ήταν ξανά χρήσιμη. Γιατί ο Τέταρτος Παγκόσμιος Πόλεμος βρισκόταν προ των πυλών.³

Για να συνοψίσουμε: το τουρκικό κράτος είναι διαρκώς εκτεθειμένο σε διασπαστικές τάσεις εσωτερικής και εξωτερικής προέλευσης, είναι κι αυτό με τον τρόπο του ένας "μεγάλος ασθενής". Προσπάθησε και κατόρθωσε να παραμείνει ουδέτερο στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο γιατί οι "μεγάλοι ασθενείς" είναι εξαιρετικά επισφαλές να συμμετάσχουν σε πολέμους. Κι αυτό με τη σειρά του ισχύει γιατί ο πόλεμος είναι μια διαδικασία που δοκιμάζει την κρατική συνοχή μέχρι τα τελικά της όρια. Που στην περίπτωση της Τουρκίας είναι ιδιαίτερος περιορισμένα.

Το περίεργο με το τουρκικό κράτος είναι ότι ακριβώς τη συμμετοχή σε πόλεμο είναι που προετοιμάζει τα τελευταία λίγα χρόνια.

Το συριακό πρόβλημα

Ήταν 2001. Το πρότζεκτ της τουρκικής διάσπασης αλά βουνά του Κουρδιστάν είχε κλείσει με την παράδοση του Οτσαλάν και ο Αχμέτ Νταβούτογλου, τότε Τούρκος ακαδημαϊκός και ειδικός των "Διεθνών Σχέσεων", ένωθε αρκετή σιγουριά ώστε να γράψει ένα βιβλίο 800 σελίδων με θέμα τον θαυμαστό καινούριο κόσμο στον οποίο εισερχόταν το τουρκικό κράτος. Το βιβλίο ήταν αισιόδοξο, ανέχνευε το μεγάλο "στρατηγικό βάθος" της Τουρκίας και πρότεινε τη χρήση του στον υπέροχο 21ο αιώνα. Για τη Συρία ο Νταβούτογλου είχε να σημειώσει τα εξής:

Η Τουρκία πρέπει να αξιολογήσει τις σχέσεις της με τη Συρία ως μέρος της ευρύτερης πολιτικής της Ανατολικής Μεσογείου καθώς και της θαλάσσιας στρατηγικής στην οποία στηρίζεται αυτή η πολιτική (...). Από αυτή τη σκοπιά πρέπει να παρεμποδιστεί η δημιουργία ενδεχόμενων ομάδων αντίθετων ισορροπιών, να αποφύγουμε μόνιμους διπολισμούς, οι οποίοι θα περιορίσουν το πεδίο δράσης της Τουρκίας (...)

Η απαξίωση ενός γειτονικού κράτους ή η διαρκής δημιουργία μιας διπλωματίας έντασης στην πραγματικότητα είναι ένδειξη αδυναμίας (...)

Για όσο διάστημα ακόμη συνεχιστεί η ανυπαρξία διαλόγου μεταξύ Τουρκίας και Συρίας, κερδισμένοι θα είναι η Ελλάδα και το Ισραήλ.⁴

Αυτό είναι το τουρκικό κράτος όπως θα ήθελε να είναι. Ουδέτερος παρατηρητής του πλακώματος των άλλων, γιατί, από τη μια, του φαίνεται ότι η συμμετοχή σε απευθείας πλακώματα είναι περισσότερο επισφαλές απ' ό,τι για τους άλλους, ενώ από την άλλη, η θέση του εξασφαλίζει ότι τελικά θα ωφεληθεί, ακόμη και ως μη συμμετέχων. Καλή η θεωρία, δυστυχώς όμως υπάρχει και η πραγματικότητα. Σήμερα, 12 χρόνια μετά, υπουργός Εξωτερικών του τουρκικού κράτους είναι ο Αχμέτ Νταβούτογλου αυτοπροσώπως... και το τουρκικό κράτος συμμετέχει με τα μπούνια σε "μόνιμους διπολισμούς", καταγγέλλει το συριακό καθεστώς για "παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων", φιλοξενεί τον "Ελεύθερο Συριακό Στρατό" στο έδαφός του και τον εξοπλίζει. Προφανώς τα πράγματα

Λεπτομέρεια από τον παραπάνω χάρτη που εστιάζει στην περιοχή Συρίας - Τουρκίας πριν και μετά την ευτυχή κατάληξη των (φανταστικών) αμερικανικών σχεδίων. Συγκρίνετε με τον πληθυσμιακό χάρτη της Τουρκίας που παραθέσαμε παραπάνω.

έχουν έρθει πολύ, μα πάρα πολύ αλλιώς απ' ό,τι τα περίμενε ο κύριος Νταβούτογλου το 2001.

Όντως, το 2001 δεν ήταν καλή χρονιά για να γράφει κανείς βιβλία στρατηγικής. Οι δίδυμοι πύργοι ήταν έτοιμοι να σωριαστούν σε συντρίμια και η φαραωνική εκστρατεία του αμερικανικού κράτους στη Μέση Ανατολή ήταν έτοιμη να ξεκινήσει. Όπως έχουμε υποστηρίξει πολλές φορές και όπως θα πρέπει πλέον να είναι προφανές, οι στόχοι αυτής της εκστρατείας δεν ήταν τα πετρέλαια, η "ισλαμική τρομοκρατία", η εδραίωση της "δημοκρατίας", η μαλακία που έδερνε τον Μπους ή κάποια από τις άλλες εκδοχές με τις οποίες αυτοϊκανοποιήθηκε έκτοτε η παγκοσμιοποιημένη αριστερή διανοήση. Ο στρατηγικός στόχος της αμερικανικής εκστρατείας στη Μέση Ανατολή είναι η δημιουργία μιας πλατιάς ζώνης αποσταθεροποίησης στο μαλακό υπογάστριο της Ρωσίας και της Κίνας.⁵ Κατά τη διάρκεια αυτής της εκστρατείας το Αφγανιστάν μετατράπηκε σε κράτος του ναρκοκεφαλαίου, το Ιράκ διασπάστηκε στα δύο και όπου να 'ναι και στα τρία, η Λιβύη και η Σομαλία εξαφανίστηκαν από το πρόσωπο του χάρτη. Η αμερικανική στρατηγική για τη Μέση Ανατολή προχωράει σπέρνοντας μαύρες τρύπες στον χάρτη γύρω από τη Ρωσία και την Κίνα. Το τελευταίο επεισόδιο της αμερικανικής εκστρατείας είναι τα τεκταινόμενα στη Συρία.

Αυτό που εξελίσσεται στη Συρία τα τελευταία δύο χρόνια είναι ένας όλο και περισσότερο ξεκάθαρος *διακρατικός πόλεμος μέσω αντιπροσώπων*. Από τη μια μεριά του πολέμου βρίσκονται οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους με πλέον εμφανείς το κράτος του Ισραήλ και τα πετρελαιοφόρα κράτη του περσικού κόλπου. Από την άλλη μεριά βρίσκονται ο ρωσικό, το συριακό και το ιρανικό κράτος με την πολύτιμη βοήθεια της Χεζμπολάχ, οργάνωσης αποδεδειγμένης στρατιωτικής αξίας και κρατικής υφής. Το τουρκικό κράτος, παρά την απέχθειά του για τις "μόνιμες συμμαχίες", παρά την πρόσφατη διαμάχη του με το κράτος του Ισραήλ, εμφανίζεται να παίρνει το μέρος των ΗΠΑ. Αυτό το γεγονός έχει την εξήγησή του.

Από το 2003, χρονιά της αμερικανικής εισβολής στο Ιράκ, το τουρκικό κράτος επέδειξε σαφέστατη αντίληψη του τι ήταν αυτό που συνέβαινε στη γειτονιά του. Αρνήθηκε όσο ήταν δυνατό να βοηθήσει την εισβολή απαγορεύοντας τη χρήση των βάσεων

εντός του τουρκικού εδάφους, γιατί γνωρίζει ότι τα αμερικανικά σχέδια αποσταθεροποίησης της περιοχής είναι - έστω παρεμπιπτόντως - σχέδια αποσταθεροποίησης και του τουρκικού κράτους. Έκτοτε όμως η αποσταθεροποίηση συνεχίστηκε και τώρα έχει φτάσει έξω από τα σύνορά του. Τα σχετικά σενάρια δίνουν και παίρνουν. Σε όλες τους τις εκδοχές πάντως περιλαμβάνουν την διάσπαση της Συρίας σε τμήματα που θα καθοριστούν από την έκβαση του αμερικανορωσο...κλπ πολέμου και τη δημιουργία ενός φιλοαμερικανικού κουρδικού κράτους, η πρώτη μαγιά του οποίου έχει ήδη δημιουργηθεί: είναι το "de facto ανεξάρτητο βόρειο Ιράκ" όπως έχει προκύψει τα τελευταία χρόνια στα νοτιοανατολικά σύνορα της Τουρκίας.

Αφήνοντας κατά μέρος το -υπαρκτό- ενδεχόμενο ο συριακός εμφύλιος να αποτελέσει την αφορμή γενικευμένου διακρατικού πολέμου στην περιοχή, το τουρκικό κράτος έχει αποφασίσει να κάνει την ανάγκη φιλοτιμία. Εφόσον δεν μπορεί να αποτρέψει την διάλυση της Συρίας, έχει επιλέξει να συμμετάσχει στο πανηγύρι, ώστε να μπορέσει να επηρεάσει τις εξελίξεις μετά την διάλυση. Ταυτόχρονα προσπαθεί επί σειρά ετών να κατασιγάσει το κουρδικό αντάρτικο στο εσωτερικό του, πρώτα εξαλείφοντας τους Κούρδους υποστηρικτές της αδιάλλακτης σύγκρουσης με την Τουρκία και έπειτα ερχόμενο σε συνεννόηση με τους υπόλοιπους και παραδίδοντάς τους στο νεοδημιουργημένο κουρδικό κράτος προς διαχείριση.⁶

Εν ολίγοις η Τουρκία έχει επιλέξει να συνυπάρξει με ένα κουρδικό κράτος υπό έλεγχο. Προφανώς πρόκειται για μια βραχυπρόθεσμη λύση, αφού η εξίσωση "ύπαρξη κουρδικού κράτους = διαλυτικές τάσεις" αποτελεί θεμελιώδη αλήθεια της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής. Αλλά ακόμη και αυτή η βραχυπρόθεσμη λύση δεν είναι στο χέρι του τουρκικού κράτους. Ουδείς αυτή τη στιγμή μπορεί να προβλέψει πώς θα εξελιχθεί ο συριακός πόλεμος: αρκεί να δει κανείς πώς η "επικείμενη πτώση" του Άσαντ μετατράπηκε σε πανωλεθρία των "δυνάμεων της ελευθερίας" μέσα σε λίγους μόνο μήνες. Αυτή η θεαματική μεταστροφή έχει πίσω της την ιρακινή και ρωσική υποστήριξη και η κατάσφαση εξελίσσεται με όλη την αβεβαιότητα που έχουν οι διακρατικές συγκρούσεις, στις οποίες, όχι, δεν νικάνε πάντα οι Αμερικάνοι. Το σίγουρο πάντως είναι ότι, όσο περνάει ο καιρός, τόσο λυσσάνε οι ενδιαφερόμενοι, και δικαίως. Το ρωσικό κράτος πολεμάει, όχι μόνο για να αποτρέψει την απώλεια της τελευταίας του ναυτικής βάσης στη Μεσόγειο, αλλά κυρίως για να αποτρέψει το άπλωμα της αποσταθεροποίησης μέχρι την ευαίσθητη περιοχή του Καυκάσου. Το ιρακικό κράτος πολεμάει για να αποτρέψει την κατάργηση του διαδρόμου ανεφοδιασμού της Χεζμπολάχ με όπλα και γιατί γνωρίζει καλά ότι έπεται η δική του σειρά. Το κράτος των ΗΠΑ και οι σύμμαχοί του τέλος, πολεμάνε για τους ίδιους ακριβώς λόγους, απλά διατυπώστε τα παραπάνω από την ανάποδη.

Το μέχρι πού είναι διατεθειμένοι να φτάσουν όλοι αυτοί την μεταξύ τους σύγκρουση είναι δύσκολο να προβλεφθεί. Είναι όμως σαφές το μέχρι πού *ισχυρίζονται* ότι είναι διατεθειμένοι να φτάσουν: μέχρι τέλος. Τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, οι Ρώσοι απειλούν ότι θα εξοπλίσουν τη συριακή αντιαεροπορική άμυνα με πυραύλους S - 300. Η απειλή τους έχει μια ρητή και μια άρρητη όψη. Η ρητή όψη είναι ότι η επιβολή "ζώνης ελέγχου απαγόρευσης πτήσεων" πάνω από τη Συρία θα δυσκολέψει εξαιρετικά. Η άρρητη όψη (και ως συνθήως αυτή που μετράει περισσότερο) είναι ότι τυχόν επίθεση στο Ιράν θα πρέπει να γίνει πάνω από τον παροϊμώδη

"λάκκο με τα κωλοδάχτυλα".

Οι ΗΠΑ, σε απάντηση, εξοπλίζουν το Ισραήλ με όλα τα απαραίτητα καλούδια για την επίθεση στο Ιράν και ετοιμάζονται να εξοπλίσουν απευθείας τον συριακό "στρατό της ελευθερίας". Δεν έχουμε ιδέα αν ισχύει, αλλά θα το πούμε, έτσι για να βουκαλιζόμαστε ότι τουλάχιστον ένα κομμάτι του "δημόσιου χρέους" δαπανήθηκε σε κάτι χρήσιμο: βρήκαμε τουλάχιστον μία αναφορά σύμφωνα με την οποία όλοι αυτοί οι καλοί άνθρωποι ελπίζουν να ανταπεξέλθουν στην απειλή των πυραύλων S - 300 χάρη στην πολύτιμη τεχνολογία που είναι σε θέση να παράσχουν οι Έλληνες στους Ισραηλινούς σχετικά με το ρωσικό αντιαεροπορικό σύστημα.⁷

Μέσα σε όλα αυτά, λογικά οι Τούρκοι ιθύνοντες θα πρέπει να αισθάνονται τον κρύο ιδρώτα να ρέει στις πλάτες τους. Από τη μια ο εφιάλης της διάσπασης ξαναγεννιέται. Από την άλλη, οι τελευταίες αναλύσεις (από ΗΠΑ μεριά) παρουσιάζουν το περιλάλητο τουρκικό "οικονομικό θαύμα" σαν φούσκα στηριγμένη στον κατασκευαστικό τομέα και τον άκρατο κρατικό και ιδιωτικό δανεισμό, αλλά "Ελλάδα των Ολυμπιακών Αγώνων". Και σαν να μην φτάνουν όλα αυτά, μια πολυήμερη εξέγερση συγκλονίζει τα αστικά κέντρα της Τουρκίας. Το τι πρέπει να γίνει ως προς την αντιμετώπιση της τελευταίας είναι σαφές.

Η Τουρκία με εξέγερση

Το τουρκικό κράτος δεν έχει την πολυτέλεια να δείξει την παραμικρή υποχωρητικότητα μπροστά στην εξέγερση που μαίνεται στις πόλεις του για περίπου ένα μήνα. Δεν έχει πράξει παρομοίως σε καιρούς πολύ λιγότερο χαλεπούς για το ίδιο, πόσο μάλλον τώρα που ο πόλεμος γνέφει ακριβώς στο πιο ευαίσθητο σημείο του. Είναι απίθανο να δείξει υποχωρητικότητα βραχυπρόθεσμα. Και είναι ακόμη πιο απίθανο να δείξει υποχωρητικότητα σε βάθος χρόνου. Το πιο πιθανό είναι το ξέσπασμα της εξέγερσης να ακολουθηθεί από υπολογισμένη αντιεξέγερση συν κρίση χρέους αλλά ελληνικά, ενώ δεδομένης της ιστορίας της χώρας, ένα κάποιου τύπου πραξικόπημα δεν πρέπει να αποκλείεται, αναλόγως του πώς πάνε τα πράγματα γενικότερα.⁸

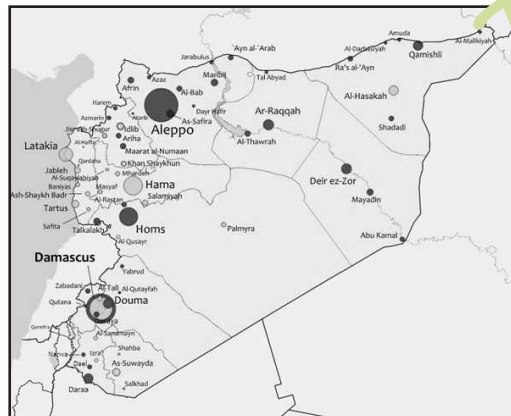
Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, η τουρκική εξέγερση παρουσιάζει ανησυχητικές ομοιότητες με τους αγανακτισμένους του Συντάγματος, τους "νικητές" του Δεκέμβρη 2008 κλπ, κλπ. Ελπίζουμε οι ομοιότητες να οφείλονται αποκλειστικά στους παραμορφωτικούς φακούς των ελληνικών και διεθνών μμε. Γιατί οι καιροί είναι τέτοιοι που όποιος δεν καταλαβαίνει την πολεμική λειτουργία του κράτους του, δεν καταλαβαίνει και το ίδιο το κράτος του. Είναι ένα γεγονός που δεν ισχύει μόνο για την Τουρκία, αλλά για όλους και όλες μας. Και είναι ένα γεγονός που πονάει. Γιατί αν μη τι άλλο, οι Τούρκοι εξεγερμένοι, στις μέρες της εξέγερσής τους, είτε εν γνώσει τους, είτε όχι, έδειξαν τον μόνο ρεαλιστικό τρόπο με τον οποίο *μπορεί να επιτευχθεί η "ειρήνη στο Αιγαίο"*.

Σημειώσεις

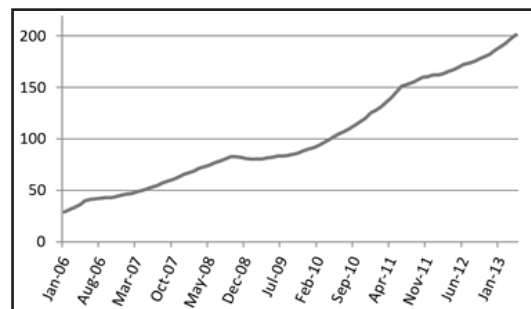
1. Οι γεωπολιτικές εκτιμήσεις του Ναπολέοντα έχουν καταγραφεί στο βιβλίο του συντρόφου του στην εξορία κόμη Las Cases, Memorial de Sainte - Helene. Εμείς πήραμε το απόσπασμα από το Ι. Λουκάς, Η Γεωπολιτική, Τροχαλία 2000, σελ. 140. Λίγα ακόμη για τη γνώμη του Ναπολέοντα περί Μεσογείου έχουμε αναφέρει στο "Ξανά στην Αίγυπτο: ο κολοφώνας της απελευθέρωσης", Antifa #24, 6/2011.
2. Στην περίπτωση της Τουρκίας, οι "αντιμαχόμενες πλευρές" δεν ήταν δύο (οι "σύμμαχοι" και ο "άξονας"), αλλά τρεις: η Γερμανία, η Ρωσία - ΕΣΣΔ και η Αγγλία που τότε νόμιζε ότι θα παραμείνει αυτοκρατορία. Για την συμπεριφορά του τουρκικού κράτους κατά τη διάρκεια του Δευτέ-

ρου Παγκοσμίου Πολέμου μπορεί να δει κανείς το "Ο επιτήδειος ουδέτερος σε νέες περιπέτειες", Antifa #25, 7/2011.

3. Για την πολιτική του ελληνικού κράτους στην Ανατολική Μεσόγειο και ειδικά ενάντια στο τουρκικό κράτος, μπορεί να δει κανείς το πολύ πιο λεπτομερές "Η στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου: Ιστορία (βαριά), Πραγματικότητα (επικίνδυν), Προοπτικές (ζοφερές)", Antifa #33, 10/2012.
4. Αχμέτ Νταβούτογλου, Το Στρατηγικό Βάθος: Η Διεθνής Θέση της Τουρκίας, Ποιότητα, 2011 (Α' Έκδοση στα τουρκικά, 2001), σελ. 601 - 605.
5. Αυτή η αντίληψη διατρέχει όλες τις προηγούμενες συνέχειες της στήλης "Περίπτερο" καθώς και επιμέρους σχετικά κείμενα του περιοδικού. Ενδεικτικά μπορεί να δει κανείς το "Exit Osama" στο τεύχος 24.
6. Τείνει να ξεχνιέται, αλλά μόλις ένα χρόνο πριν από την πρόσφατη "συμφιλίωση με τους Κούρδους", το τουρκικό κράτος είχε επιδοθεί σε κανονικό πογκρόμ εναντίον των κουρδικών πολιτικών οργανώσεων στο εσωτερικό του και ταυτόχρονες στρατιωτικές επιχειρήσεις με εκατοντάδες νεκρούς οι οποίες περνούσαν και στο εσωτερικό του "ιρακινού Κουρδιστάν". Σχετικά μπορεί να δει κανείς, το "Κομποραπτική στη Μέση Ανατολή, Πέντε Χρόνια Μετά", Antifa #29, 2/2012.
7. Το ελληνικό κράτος είχε προμηθευθεί το σύστημα S - 300 τον παλιό καλό καιρό για να εφαρμόσει το "ενιαίο αμυντικό δόγμα" και είναι σε θέση να γνωρίζει την λειτουργία του. Η υπόθεση είναι του Μ. Κ. Bhadrakumar, "Moscow Remembers Charlie Wilson's War", Asia Times Online, 31/5/2013.
8. Για την σημασία της "κρίσης χρέους" μπορεί να δει κανείς το "Η κρίση, η Κρίση! Πώς το Ανάδελφο των Ελλήνων Έθνος Χάσκει με το Στόμα Ανοικτό Μπροστά σε Κόλπα Νηπιαγωγείου και τι Μέλλει Γενέσθαι", Antifa #17, 6/2010.

Ο Συριακός εμφύλιος. Οι ανοιχτόχρωμοι κύκλοι είναι οι δυνάμεις του Άσαντ, οι σκουρόχρωμοι είναι ο "Στρατός της Ελευθερίας". Στην Tartus βρίσκεται η τελευταία βάση των Ρώσων στη Μεσόγειο. Η Homs ετοιμάζεται να περάσει στον έλεγχο των δυνάμεων Άσαντ. Τα τελευταία (αμερικανικά) σενάρια θέλουν την Συρία να διασπάται σε μια παράλια ζώνη υπό τον έλεγχο του Άσαντ και σε ένα ηπειρωτικό κράτος υπό τον έλεγχο... τέλος πάντων, όποιου να 'ναι. "Έτσι", λένε οι καλόκαρδοι αναλυτές, "θα μπορέσουν και οι Ρώσοι να κρατήσουν τη βάση τους". Μόνο που οι Ρώσοι έχουν να ανησυχούν για ακόμη σημαντικότερα ζητήματα. Και το ξέρουν.

Το τουρκικό "δημόσιο χρέος" έχει να επιδείξει έναν ωραιοτάτο υπερτετραπλασιασμό μέσα σε μόλις επτά χρόνια. Οι Κασσάνδρες έχουν ήδη αρχίσει να μοιρολογούν...